

**DRUŠTVO
: ARHITEKATA
SPLITA**

ADRESA Starčevićeva 24 c, Split 21000
RAČUN (IBAN): HR2624070001100579336
OIB 88950229770
MATIČNI BROJ 03143759
E-MAIL info@d-a-s.hr
WEB www.d-a-s.hr

Ususret tematskoj raspravi Gradskog vijeća o izmjenama i dopunama Generalnog urbanističkog plana Grada Splita

Zadnjih mjeseci nedefinirano, pomalo kaotično i stihijsko djelovanje gradske uprave po pitanju potencijalnih izmjena prostorno planske dokumentacije postaje prilično mučno gledati. Ni najveći mogući nivo tolerancije ne može podnijeti način i smjer u kojem to ide i mislimo da je naša društvena odgovornost da se, kao strukovna udruga koja se bavi prostorom, javno na to i osvrnemo, posebno u kontekstu rasprave o potencijalnim izmjenama GUP-a.

Grad je kompleksna materija, civilizacijsko dostignuće čije upravljanje podrazumijeva neke standarde i kvalitete od strane upravljača. Sve ovo što se događa ne samo da negira da ti standardi postoje, već i degradira sam grad i njegove stanovnike. Drugi najveći grad u RH, grad sa slojevitom kulturom i poviješću te s vrlo jakim inženjerskim pothvatima i referencama, koje su ga stavljale među svjetske primjere, jednostavno nije zaslužio ovakav način ophođenja prema njegovoj ključnoj vrijednosti – prostoru.

S obzirom na problematičan način ophođenja prema istom, mišljenja smo da u zadnjim mjesecima aktualnog mandata, posebno s obzirom na način djelovanja, ovakve teme uopće se ne bi trebale (niti smjele) otvarati, a kamoli forsirati u svrhu stvaranja nekakve iluzije smislenog rada ili donošenja odluka.

Najbolje što aktualna vlast može napraviti je pripremiti teren da se nakon izbora mogu koristiti podaci, studije i ono napravljeno u cilju donošenja što kvalitetnijeg prostornog plana. To je veliki posao i dug proces koji se ne može dogoditi u par mjeseci.

Navedeno se posebno odnosi na „masterplan“. Ovo sigurno nije način i dinamika kojom se išta iz njega može implementirati kvalitetno. Naime, realno je da se radi o dokumentu koji nema navedene stručnjake izrađivačkog tima, koji koristi zastarjele podatke na polju prometa, a rješavanje prometnog aspekta mu je glavna tema da navedemo samo neke od problematičnih aspekata. Nadalje, da se, kod pitanja „masterplana“, radi i o idealnim rješenjima, opet bi trebalo potrošiti značajno vrijeme te stručni rad i energiju za prilagođavanje i implementaciju tog dokumenta, koji nema svoje mjesto u legislativi RH, u planove koji postoje.

Naš je stav, po pitanju predmetnog „masterplana“, da Grad napokon treba formirati stručni tim koji bi dokumentu podrobno „rastresao“, analizirao i koordinirao njegove aspekte s ostalim potrebama, strategijama i planovima za razvoj grada Splita. Obavljeni rad i trud ne treba negirati niti ignorirati, ali isto tako ne treba srljati u nešto zbog velike želje i manjka razumijevanja.

**DRUŠTVO
: ARHITEKATA
SPLITA**

ADRESA Starčevićeva 24 c, Split 21000
RAČUN (IBAN): HR2624070001100579336
OIB 88950229770
MATIČNI BROJ 03143759
E-MAIL info@d-a-s.hr
WEB www.d-a-s.hr

Isto tako, da naglasimo, dokument u ovom stadiju, koji nije prošao poželjnu strukovnu filtraciju, NE SMIJE biti podloga za ukidanje obveze izrade arhitektonskih natječaja i detaljnijih planova u postojećoj dokumentaciji.

To nas vodi do druge važne stvari, a to su općenite izmjene splitskog GUP-a kao i Prostornog plana grada Splita.

Naime, splitski planovi su trenutno ahilova peta splitskog prostora, što je jako opasna situacija s obzirom velike pritiske na prostor u kontekstu neadekvatnog zakonodavstva koje pokriva oblast prostornog uređenja i gradnje, a koje osim što se mijenja na godišnjoj bazi ne pruža osnovne alate za provedbu planova.

Navodimo 2 od mnogih problema splitskog urbanizma:

- 1) GUP, a posebno Prostorni plan grada Splita su zastarjeli dokumenti s vrlo opasnim eksploatacijskim točkama te neusklađenostima s aktualnim zakonima i pravilnicima zahvaljujući čemu svi izgrađeni objekti (a i oni koji će se izgraditi) budu de facto udari na prostor koji stvaraju društvene konflikte te kojem je slomljena sama konceptualna kičma cijelog plana – gradski projekti. Od izigravanja istih, kao u slučaju Westgate nebodera, pa sve do nerealizacija najvažnijih, kao u slučaju istočne obale. U tom kontekstu stvar je jasna, Split za svoje svakodnevno funkcioniranje i mogućnost razvoja žudi za novim planovima, ali oni se ne mogu donijeti odmah niti donijeti brzo. To je situacija koja zahtjeva hitnu intervenciju i promjene u kontekstu upravljanja gradom te konačnu revitalizaciju stručnog tijela koje može gurati, upravljati i koordinirati izradu važnog dokumenta kao što je GUP – ciljano, revitalizaciju urbanističkog zavoda. Obvezno bi i napomenuli da potencijalni zavod MORA voditi stručna osoba, i da djelovanje zavoda mora biti maksimalno neovisno o političkim opcijama, jer bi inače restauracija zavoda bila osuđena na propast.
- 2) Drugi problem je što se grad Split dobrim dijelom projektira (samo) na temelju GUP-a. GUP je ipak **generalni** plan koji bi trebao u osnovi biti strateški, diktirati osnovna pravila igre i viziju prostornog razvoja (npr. kao postojeći kroz gradske projekte itd.), ali grad bi se trebao graditi na temelju detaljnijih, provedbenih planova (UPU-a), koji se u Splitu jednostavno sporo i nikako ne donose (zadnji je donesen prije 7 godina) ili se spominje njihovo stavljanje van snage (kao u slučaju DPU-a Križine -Trstenik), a često su doneseni za premale obuhvate koji se odnose na svega nekoliko čestica. Detaljniji planovi su važni jer, sukladno općim pravilima iz GUP-a, sagledavaju prostor svake mikrolokacije za koju se rade zasebno te maksimalno smanjuju šansu za ekscese u prostoru, koji se u okviru GUP-a ipak neminovno događaju. To posebno vrijedi za „izgrađene“ kvartove gdje svaka intervencija parazitira na postojećoj infrastrukturi i vrlo često narušava postojeći urbanistički balans – od estetskog do funkcionalnog aspekta.

Smatramo da je u ove procese neophodno uključiti stručnu, a i širu javnost te se okrenuti participativnom planiranju. Kao stručna udruga koja je sudjelovala u razvoju i gradnji Splita kroz cijelo 20. stoljeće, a u skladu sa suvremenim trendovima u RH, ono

**DRUŠTVO
: ARHITEKATA
SPLITA**

ADRESA Starčevićeva 24 c, Split 21000
RAČUN (IBAN): HR2624070001100579336
OIB 88950229770
MATIČNI BROJ 03143759
E-MAIL info@d-a-s.hr
WEB www.d-a-s.hr

Što možemo ponuditi s naše strane je maksimalni angažman da se novi GUP kreira, odnosno izmjeni. Napomenuli bi da se Grad Dubrovnik već odlučio na sličan potez te je, zbog velikih pritisaka na prostor grada i raznih interesnih sfera unutar toga, odlučio prilikom izrade izmjena i dopuna postojećeg Prostornog plana Grada i GUP-a angažirati kao konzultante lokalno društvo arhitekata, kao organizaciji koja ipak ima društveni legitimitet i najbliže je konceptu javnog interesa.

Podržavamo bilo kakve rasprave na ovu temu, ali i urgiramo da se stvari zaista počnu događati jer prostorna i prostorno-planska situacija u Splitu postaje neizdrživa.

U ime predsjedništva Društva arhitekata Splita
Predsjednica Daša Gazde dipl.ing.arh.

U Splitu, 4. studenog 2020. godine

The block contains a handwritten signature in blue ink that reads 'D. Gazde'. To the right of the signature is a circular official stamp. The stamp has the text 'DRUŠTVO ARHITEKATA SPLITA' around the perimeter and 'SPLIT' in the center.